

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

European Association of Archaeologists - tredje årliga mötet, Ravenna,
Italien, 24-28 september 1997

Rundkvist, Martin

Fornvännen 1997(92), s. 237-239

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1997_237

Ingår i: samla.raa.se

intellektuella nivån var lägre än i Trondheim, trots – eller snarare på grund av – att arrangörerna varit långt mer selektiva i sitt urval av deltagare och föredragshållare. Ty selektionen hade inte företagits efter kvalitetskriterier utan efter någon annan, mer svärigenomskådlig men omiskännligt feodal princip av brittiskt ursprung.

Under konferensen cirkulerade en petition där ett antal deltagare, här bland flertalet svenskar plus en del andra forskare som norrmannen Knut Helle och irländaren Donnchadh Ó Corráin, vädjade till kongressens »steering committee» för att få en öppen diskussion om principerna för urval av deltagare och bidrag till kommande vikingakongresser, bland annat med hänsyn till att det numera finns så många kompetenta forskare på det fornnordiska området utanför Skandinavien och de brittiska öarna. Någon sådan diskussion ansåg dock inte briter i »steering committee» att det fanns tid till. Kommittén nöjde sig med att konstatera att petitionen visserligen ta-

git upp relevanta frågor men att man inte såg skäl att avvika från gällande regler.

Osäkert är väl dock om sådana regler kan hålla seklet ut. Nästa vikingakongress, som äger rum på Färöarna år 2001, kommer förhoppningsvis att reformera såväl formen som innehållet. Inte ens brittiska forntidsforskare kan väl i Tony Blairs moderna tidevarv hålla konferenser av denna föråldrat auktoritära modell vid liv in i nästa årtusende, hur mycket gemytliga och imponerande »kringaktiviteter» man än lyckas arrangera. Framför allt går det knappast längre att hålla tyskar, amerikaner, ryssar, fransmän, italienare och australiensare borta från den fornnordiska forskningen, vad än vikingakongressens brittiska veteraner måtte önska.

En tidigare version av denna rapport har publicerats i Svenska Dagbladet 8.9.1997.

Lars Lönnroth

Litteraturvetenskapliga institutionen,
Göteborgs universitet, 412 98 Göteborg

European Association of Archaeologists – tredje årliga mötet, Ravenna, Italien, 24–28 september 1997

1997 års kongress i det Europeiska Arkeologförbundet, EAA, samlade 759 deltagare. Detta är tre gånger deltagarantalet vid föregående kongress i Riga 1996 (*Fornvännen* 1996, s. 177–178). Samtliga större samlingshallar i centrala Ravenna hade tagits i anspråk; både salongen och förfriskningssalen i Teatro Alighieri, sparbankens hörsal, större delen av det vördnadsvärda Palazzo Corradini m.m. Det sömniga Ravenna var ordentligt på benen för kongressens skull, med affischer överallt och specialavtal med krögarna om ökat öppethållande. De styrande strävar efter att göra sin stad till en känd kongressort.

Ravennas centrala delar präglas av ett medeltida gatunät och mestadels gammal tegel-

bebyggelse. Stadsmuren är riven men portarna står kvar. Kyrkorna är många och flera står helt eller delvis kvar sedan senantiken. De äldsta byggnaderna, med ett blygsamt yttre och ett inre sprakande av färggranna mosaiker, står på grund av kulturlagertillväxt och problem med markstabiliteten i ett par meter djupa gropar, ofta därtill med det ursprungliga golvet långt under dagens. Hela härligheten är uppsatt på Världsarvslistan.

Kongressen hade en påfallande sydeuropeisk karaktär. Nordeuropéerna, särskilt tyskarna, var betydligt färre än i Riga. En bidragande orsak kan ha varit den stora medeltidskongressen i Brügge veckan därpå. Inramningen i form av staden, sensommar-

vädret och de välsmakande lunchbufféerna på en klostergård lämnade inget tvivel om att vi var långt från det kulna, protestantiska Nord-europa. En annan påfallande skillnad gentemot fjolårets kongress var det stora antalet deltagande studenter. Många kom förstås från kringliggande italienska universitet, men nästan varje deltagarland kunde visa upp sin grupp av unga ansikten.

Deltagarnas nationaliteter

Hälften av deltagarna förtecknade i kongresshäftet från Riga 1996 kom från Storbritannien, Ryssland, Sverige och Polen i fallande ordning. Finland och Spanien var också starkt representerade, liksom det lettiska värdfolket. Totalt fanns representanter för 35 stater med.

Trettiofyra stater fanns representerade i Ravenna. Drygt hälften av deltagarna kom från Italien, följt av Storbritannien, Spanien, Tyskland och Frankrike i fallande ordning och uppgående till 75 procent av totalsumman. Denna plötsliga dominans för värdfolket beror förstås på att det finns fler arkeologer i Italien än i Lettland.

Märkligt nog, i denna tid av snabba och ganska billiga resor, påverkas fortfarande nationalitetssammansättningen vid en internationell kongress som EAA-mötet starkt av vilka länder som ligger närmast kongressorten, till och med inom ett så litet område som Europa.

Seminarier

Kongressens schema upprepade fjolårets: första dagen inskrivning och öppningsföreläsningar, sista dagen exkursioner i omgivningen, dessemellan tre dagar av seminarier, temadiskussioner och informellt umgänge.

Seminarierna hölls i 47 delvis parallella pass om fyra timmar inklusive kaffepaus. Femton sådana pass ägnades åt Medelhavsarkeologi med tonvikt på det klassiska Italien. Fyra vigdes åt laborativ arkeologi och kvartärgeologi, tre och ett halvt åt studiet av forntida religiös kult. Övriga seminarier fick ett eller två pass var, och där behandlades allt från de nya rönen om Neanderthal-människans släktförhållanden till frågor om kulturmiljövård och ruinparker. Den ämnesmässiga spännvidden var stor men

det vetenskapsteoretiska inslaget betydligt mindre än i Riga. Parallellt med seminarierna pågick hela tiden temadiskussioner om kommersiell uppdragsarkeologi, arkeologisk yrkesutbildning och ämnets juridiska och etiska aspekter.

Seminariernas kvalitet lämnade tyvärr en hel del övrigt att önska: framför allt berodde det på språksvårigheter. Simultantolkning erbjöds endast i den sal där temadiskussionerna hölls. Seminarierna bildade därför två parallella kongresser med en språkbarriär emellan: en på italienska och en på engelska. Med några få undantag höll de italienska forskarna sina anföranden på sitt modersmål, i några fall trots titlar aviserade på engelska. *Seminarierna i Medelhavsarkeologi* kom därför i mångt och mycket att bli en intern italiensk angelägenhet.

Även seminarieledningen brast på sina håll genom dålig tidsplanering och märkliga exempel på utdraget orerande från ledarna själva. Dessa brister var särskilt beklagliga då kongressens organisation i övrigt fungerade mycket bra. Planschpresentationer, bokbord, datorsal med Internet-koppling, luncher, dansafton och slutbankett – allt klaffade. Bristen på centralt belägna hotell kompensades mestadels med busstransporter.

Sammanfattning

Som helhet får Ravennakongressen betraktas som mycket lyckad i fråga om främjandet av sociala kontakter europeiska arkeologer emellan men som en ganska blek tillställning ur vetenskaplig synvinkel. Vid EAA:s årsmöte på kongressens näst sista dag antogs en yrkeskodex som återges nedan. Denna kodex har formulerats av Henry Cleere och har modifierats vid rundabordsdiskussioner vid flera kongresser tills den fått den form som nu antagits.

EAA ger förutom sitt medlemsblad (*The European Archaeologist*) även ut tidskriften *European Journal of Archaeology* (EJA) med två volymer om året. Innehållet är lika blandat i geografiskt, kronologiskt och vetenskapsteoretiskt hänseende som kongressprogrammen, och mycket av materialet utväljs också från kongressinläggen. EAA:s sekretariat finns i London på följande adress: EAA Secretariat, MoLAS, Walker House, 87 Queen Victoria Street, London EC4V 4AB, Storbritannien. E-post: eaa@molas.demon.co.uk

EAA:s kongress 1998 äger rum i Göteborg 23–27 september. Detta är ett enastående tillfälle, då stora internationella arkeologikongresser inte tillhör vanligheterna i Sverige. Senaste evenemang av motsvarande storlek lär ha varit världskongressen i Stockholm år 1874. Kongressekretariatet för 1998 leds av Anna-Carin Andersson och har följande adress: Anna-Carin Andersson, EAA:s kongressekretariat, In-

stitutionen för arkeologi, Göteborgs Universitet, SE-412 98 Göteborg. Tel: +04631 - 773 51 81, e-post: EAA-98@archaeology.gu.se

Martin Rundkvist

Torsvägen 61 B, 133 38 Saltsjöbaden
arador@algonet.se

European Association of Archaeologists. Code of Practice

During the past quarter-century archaeology has been transformed from an academic discipline practised largely in universities, with a relatively small proportion of its practitioners working on the management of the archaeological heritage or in museums, into a rapidly expanding profession operating at all levels of administration and society and responsible for the expenditure of enormous sums of public and private finance.

Like every other profession—medicine, the law, architecture, engineering, etc.—archaeology is now responsible to the public and to the state. Archaeologists have acquired a new level of accountability, which they must demonstrate to those in whose name and with whose money they carry out their work. Following the example set by the established professions, therefore, archaeologists throughout the world have increasingly banded themselves together into professional associations with their own codes of ethics or conduct. Just as medical practitioners abide by their ancient Hippocratic Oath, so archaeologists are now pledging themselves to carrying out their work in accordance with mutually acknowledged rules and standards of conduct.

Many professional archaeological bodies around the world now have their own codes. One of the first of these was the *Code of Ethics and Standards of Performance* of the Society of Professional Archaeologists (SOPA) in the United States of America, which must be signed by all members. There is a similar requirement for members of the Institute of

Field Archaeologists in the United Kingdom to subscribe to the Institute's *Code of Conduct*. Similar codes apply or are in the course of being approved in a number of other countries, including Australia, Canada, Ireland, the Netherlands, Norway, Portugal, Spain, and Sweden, as well as by other archaeological bodies in the USA.

Initiatives have also been taken in this field at the international level. The International Committee on Archaeological Heritage Management (ICAHM) of the International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) worked in the late 1980s on an *International Charter on Archaeological Heritage Management*, which was approved by ICOMOS at its General Assembly in Lausanne in 1990, and provides a doctrinal basis for all work relating to the archaeological heritage. The ICAHM Charter is orientated primarily at the individual archaeologist and heritage manager. Standards have also been laid down for individual states to observe: at the European level, the Council of Europe was responsible for the promulgation of the *European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage*, signed at Valletta (Malta) in January 1992.

It was the view of the first Executive Board of the European Association of Archaeologists, confirmed by the 1st Annual Business Meeting held in Santiago de Compostela (Spain) in September 1995, that the Association should have its own Code, which all its members would undertake to apply in their work. Drafting was delegated to Dr Henry Cleere (EAA Secretary,